

141515

รายงานวิจัย
เรื่อง

ระบบการบริหารแรงงาน และสภาพการทำงานของแรงงานไทใหญ่

Tai Yai Employment System: Working Condition

โดย

เทียน เถรามัญ และ บุญยัง วิษณุมหิมาชัย

รายงานวิจัยฉบับที่ 279

ปี 2555

มหาวิทยาลัยพายัพ

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือจากคณาจารย์คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ ทีมงานจากสำนักวิจัยมหาวิทยาลัยพายัพ ผู้ประกอบการ/ผู้บริหารกิจการก่อสร้าง และธุรกิจบริการ พนักงานแรงงานไทใหญ่ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาชี้แนะและตรวจสอบรายงานผลการวิจัย จนทำให้การวิจัยสามารถดำเนินการได้สำเร็จสมบูรณ์ คณะผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวงการการศึกษาการบริหารแรงงาน ผู้ประกอบการ และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังตามที่ได้ปรากฏในรายงานฉบับนี้

เทียน เถรามัญ
บุญยัง วิษณุมหิมาชัย
10 ตุลาคม 2555

คำนำ

รายงานผลการวิจัยฉบับนี้ เป็นรายงานผลการศึกษาวิจัยเรื่อง ระบบการบริหารแรงงาน และสภาพการทำงานของแรงงานไทใหญ่ ภายใต้โครงการใหญ่เรื่อง แรงงานไทใหญ่สัญชาติพม่าในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่: บทบาททางสังคม เศรษฐกิจ และสถานภาพทางกฎหมาย โดยเรื่องนี้ จะเน้นของเขตเนื้อหาของระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นแรงงานไทใหญ่ ในอุตสาหกรรมก่อสร้างและธุรกิจบริการของอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการจากมหาวิทยาลัยพายัพ และได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมก่อสร้าง และธุรกิจบริการ ที่มีส่วนช่วยให้คำแนะนำและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ผลการวิจัยในครั้งนี้

คณะผู้วิจัยต้องขอขอบคุณคณาจารย์คณะบริหารธุรกิจและผู้ช่วยวิจัย นางสาวสุจิตต์ พิสัยเลิศ และอาจารย์พลยุทธ กันตจางกูญ ที่ให้ความช่วยเหลือ จนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการศึกษาวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ และนักวิชาการที่จะสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการบริหารแรงงาน และหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจจะศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป

คณะผู้วิจัย

เทียน เถรามัญญ์

บุญยัง วิษณุหมิมาชัย

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง	:	ระบบการบริหารแรงงาน และสภาพการทำงานของแรงงานไทใหญ่
ผู้จัดทำ	:	ดร.เทียช เสรรามัญ อาจารย์บุญยัง วิษณุมหิมาชัย
จำนวนหน้า	:	60 หน้า
คำสำคัญ	:	การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ระบบการบริหารจัดการแรงงาน แรงงานไทใหญ่

แรงงานไทใหญ่ในอุตสาหกรรมก่อสร้างและธุรกิจบริการในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับความเท่าเทียมกันในระบบการบริหารแรงงานอย่างเห็นได้ชัด โดยข้อมูลที่ค้นพบจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ และผู้บริหารเกี่ยวข้องกับระบบการบริหารจัดการแรงงานไทใหญ่กลุ่มดังกล่าวเป็นการเน้นย้ำว่าผู้ประกอบการมีนโยบายให้กลุ่มแรงงานไทใหญ่กลุ่มนี้ทำงานในฐานะพนักงานระดับล่าง โดยได้รับค่าตอบแทน และสวัสดิการเท่าเทียมกับแรงงานกลุ่มอื่นๆ ทั้งแรงงานที่เป็นชาวไทยและแรงงานต่างด้าวอื่น ๆ อย่างไรก็ตามข้อค้นพบทำให้ทราบได้ว่าแรงงานไทใหญ่เป็นแรงงานสำคัญในกระบวนการปฏิบัติงานของธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ เพราะผู้ประกอบการเลือกกลุ่มแรงงานเหล่านี้ทำงานทดแทนแรงงานที่ขาดได้สะดวก เมื่อมีตำแหน่งงานว่างลง กลุ่มแรงงานไทใหญ่ด้วยกันจะแข่งขานให้กลุ่มเพื่อนหรือญาติที่เป็นแรงงานไทใหญ่ให้เข้ามาสมัครเข้าทำงาน ในขณะที่โอกาสของผู้ประกอบการจะคัดออกนั้นมีไม่มากนัก จึงต้องรับบุคลากรกลุ่มนี้เข้าทำงาน ทั้ง ๆ ที่เป็นกลุ่มที่มีทักษะในการทำงานไม่มากนัก เมื่อเข้ามาทำงานอยู่ในระบบการบริหารแรงงาน ผู้ประกอบการจึงมอบหมายงานในลักษณะที่ไม่เน้นความรู้หรือความสามารถมากนัก โอกาสก้าวหน้าในงานจึงน้อย ส่วนภาระในด้านการดูแลสุขภาพสภาพ และสาธารณูปโภคอื่น ๆ นั้น ข้อมูลที่รับจากการวิจัยครั้งนี้เป็นประเด็นที่พบได้ว่า ผู้ประกอบการต่างผลักดันให้เป็นภาระหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ

ABSTRACT

Title : Tai Yai Employment System : Working Condition
Researcher : Dr.Taien Layraman
Aj.Boonyoung Visanumahimachai
Number of pages : 60 pages
Keywords : Human Resources Management, Employment System,
Tai Yai Employee

The Tai Yai employees who work in the construction and services sector in Muang, Chiangmai were among the employees who were equally treated as the others. The result received from the study showed that most entrepreneurs have policy to hire the Tai as lower level staff what the same salary and welfare as another. The research found that The Tai employees were crucial in construction and services sector as their availability to replace for any vacant position. When any positions were available, the Tai informed their relatives to apply for those jobs. As the reason, the owners of business could not deny them but gave them unskilled position which had very little chance to get ahead on their career path. In addition, the study found that most entrepreneurs push all employees' healthcare and infrastructure to the Thai government responsibility.

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐานของการวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
นิยามศัพท์	2
ขอบเขตของการวิจัย	4
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	
แนวคิดทฤษฎี	5
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
กรอบแนวความคิดการวิจัย	12
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	13
วิธีการศึกษา	14
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	14
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	16
ระยะเวลา ที่ทำการวิจัยและแผนดำเนินกิจกรรมตลอด โครงการ	16

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	
ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	17
การบริหารแรงงานไทใหญ่	20
สภาพการทำงาน	32
ปัญหาและอุปสรรคของการว่าจ้างพนักงานแรงงานไทใหญ่	39
การทดสอบสมมติฐาน	40
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
ระบบการบริหารแรงงานไทใหญ่	49
สภาพการทำงาน	52
ปัญหาและอุปสรรคในการว่าจ้างแรงงานไทใหญ่	54
การทดสอบสมมติฐาน	54
อภิปรายผล	55
ข้อเสนอแนะ	58
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	59
บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก	62

สารบัญญภาพและตาราง

		หน้า
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของเพศจำแนกตามธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ	17
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของตำแหน่งงานจำแนกตามธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ	18
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวนและร้อยละจำแนกตามประเภทของกิจการ	18
ตารางที่ 4.4	แสดงจำนวนและร้อยละจำนวนพนักงานแรงงานไทใหญ่ที่ว่างอยู่ในปีปัจจุบัน (พ.ศ.2553) จำแนกตามธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ	19
ตารางที่ 4.5	แสดงจำนวนและร้อยละของกระบวนการวิเคราะห์งานจำแนกตามจำนวนของธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ	21
ตารางที่ 4.6	แสดงจำนวนและร้อยละของเพศที่รับพนักงานแรงงานไทใหญ่จำแนกตามธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ	22
ตารางที่ 4.7	แสดงจำนวนและร้อยละของช่วงเวลาในการสรรหาจำแนกตามธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ	23
ตารางที่ 4.8	แสดงจำนวนและร้อยละของวิธีการสรรหาจำแนกตามธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ	23
ตารางที่ 4.9	แสดงจำนวนและร้อยละของกระบวนการคัดเลือกจำแนกตามธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ	25
ตารางที่ 4.10	แสดงจำนวนและร้อยละของกิจการที่มีพนักงานแรงงานไทใหญ่ลาออกระหว่างปีจำแนกตามธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ	26
ตารางที่ 4.11	แสดงจำนวนและร้อยละของการรับพนักงานแรงงานไทใหญ่เดิมที่ได้ลาออกไปแล้วจำแนกตามธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ	26
ตารางที่ 4.12	แสดงจำนวนและร้อยละของรอบการประเมินผลพนักงานแรงงานไทใหญ่จำแนกตามธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ	28
ตารางที่ 4.13	แสดงจำนวนและร้อยละของกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานพนักงานแรงงานไทใหญ่จำแนกตามธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ	30
ตารางที่ 4.14	แสดงจำนวนและร้อยละของกระบวนการฝึกอบรมและพัฒนาพนักงาน	32

	แรงงานไทใหญ่จำแนกตามธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ	
ตารางที่ 4.15	แสดงจำนวนและร้อยละของการจ่ายค่าตอบแทนพนักงานแรงงานไทใหญ่ จำแนกตามธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ	34
ตารางที่ 4.16	แสดงจำนวนและร้อยละของรูปแบบการจ่ายค่าตอบแทนแก่พนักงานแรงงาน ไทใหญ่จำแนกตามธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ	35
ตารางที่ 4.17	แสดงจำนวนและร้อยละของนโยบายด้านสวัสดิการจำแนกตามธุรกิจก่อสร้าง และธุรกิจบริการ	35
ตารางที่ 4.18	แสดงจำนวนและร้อยละของการจัดสวัสดิการให้แก่พนักงานแรงงาน ไทใหญ่จำแนกตามธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ	37
ตารางที่ 4.19	แสดงจำนวนและร้อยละของนโยบายการบริหารแรงงานไทใหญ่จำแนกตาม ธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ	38
ตารางที่ 4.20	แสดงจำนวนและร้อยละของตำแหน่งสูงสุดของพนักงานแรงงานไทใหญ่ที่ กิจการได้ว่าจ้างจำแนกตามธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ	38
ตารางที่ 4.21	แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาและอุปสรรคในการว่าจ้างพนักงาน แรงงานไทใหญ่จำแนกตามธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ	40
ตารางที่ 4.22	แสดงจำนวนและร้อยละของกระบวนการวิเคราะห์งานจำแนกตามจำนวน ของธุรกิจที่มีกระบวนการและไม่มีกระบวนการที่สอดคล้องกับหลักการบริหาร ทรัพยากรมนุษย์	41
ตารางที่ 4.23	แสดงจำนวนและร้อยละของกระบวนการคัดเลือกจำแนกตามธุรกิจที่มี กระบวนการและไม่มีกระบวนการที่สอดคล้องกับหลักการบริหารทรัพยากร มนุษย์	42
ตารางที่ 4.24	แสดงจำนวนและร้อยละของกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานพนักงาน แรงงานไทใหญ่จำแนกตามธุรกิจที่มีกระบวนการและไม่มีกระบวนการที่สอดคล้องกับหลักการบริหารทรัพยากรมนุษย์	43
ตารางที่ 4.25	แสดงจำนวนและร้อยละสรุปของกระบวนการฝึกอบรมและพัฒนาพนักงาน แรงงานไทใหญ่จำแนกตามธุรกิจที่มีกระบวนการและไม่มีกระบวนการที่สอดคล้องกับหลักการบริหารทรัพยากรมนุษย์	44
ตารางที่ 4.26	แสดงจำนวนและร้อยละเปรียบเทียบกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ จำแนกตามธุรกิจก่อสร้างและธุรกิจบริการ	44

	หน้า
ตารางที่ 4.27	แสดงจำนวนและร้อยละของการจ่ายค่าตอบแทนพนักงานแรงงานไทใหญ่ จำแนกตามธุรกิจที่มีการจ่ายค่าตอบแทนและไม่มีการจ่ายค่าตอบแทนสอดคล้อง คลึงกับความเหมาะสมของสภาพการทำงานที่เป็นรูปธรรม 45
ตารางที่ 4.28	แสดงจำนวนและร้อยละของรูปแบบการจ่ายค่าตอบแทนจำแนกตามธุรกิจ ที่มีการจ่ายค่าตอบแทนและไม่มีการจ่ายค่าตอบแทนสอดคล้องกับความ เหมาะสมของสวัสดิการที่เป็นรูปธรรม 46
ตารางที่ 4.29	แสดงจำนวนและร้อยละของรูปแบบการจัดสวัสดิการให้แก่พนักงานจำแนก ตามธุรกิจที่มีการจ่ายค่าตอบแทนและไม่มีการจ่ายค่าตอบแทนสอดคล้อง กับความเหมาะสมของสวัสดิการที่เป็นรูปธรรม 47